[2021] 11 S.C.R. 42

ହସମତ ଅଲ୍ଲୀ

ବନାମ

ଆମିନା ବିବି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7109/2021)

ନଭେମ୍ବର 29, 2021

[ଏସ୍. ଅବଦୁଲ ନାଜିର ଏବଂ କ୍ରିଷ୍ଣା ମୁରାରୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଦେୱାନି କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1908 - ଏସ୍. 100 ଏବଂ ଆଦେଶ XLII, rr. 1 ରୁ 3 - ଏହି ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ତା 31.03.2003 ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଦୀଙ୍କର ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଥିଲେ, ମକଦ୍ଦମାର ଅନୁସୂଚିତ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ - ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ମକଦ୍ଦମାର ଫଏସଲା କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ମକଦ୍ଦମାରେ ଥିବା ଦୋକାନର ଖାଲି ଦଖଲ ବାଦୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା - ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନରେ, ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ନଦେଇ ମୂଳରୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା - ଆବେଦନ ଉପରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା : ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଆଇନର ସାରବାନ୍ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ - ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କାରଣ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହା ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ପକ୍ଷକୁ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନ କାହିଁକି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ - ଗ୍ରହଣ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ସଚେତନ ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ - ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ନଦେଇ ମୂଳରୁ ଖାରଜ କରିପାରିବେ ନାହିଁ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ସମାଧାନ ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1. CPCର ଧାରା 100 ର ଉପଧାରା (5) ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ କେବଳ ଏହାର ଉପଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଏକ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣି କରାଯିବ । 'ଆବେଦନ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି CPCରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ବ୍ଲାକ୍'ସ୍ ଲ' ଡିକସନାରୀ (7ମ ସଂସ୍କରଣ) ଏକ ଆବେଦନକୁ "ଏକ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆଣି ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ" ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛି ।" ଏକ ଆବେଦନ ହେଉଛି ଆଦେଶରେ କୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ତ୍ରୁଟି (ଗୁଡ଼ିକ)କୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଉପରସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ

ନିଷ୍ପତ୍ତିର ନ୍ୟାୟିକ ପରୀକ୍ଷା । ନ୍ୟାୟିକ ସ୍ତରର ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ତ୍ରୁଟି କରନ୍ତି ବୋଲି ସ୍ୱୀକୃତି ହେତୁ ଏକ ଆବେଦନରେ ଆଇନ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରେ ।

2. CPCର ଆଦେଶ XLIIରେ ଅପିଲୀୟ ଫଏସଲାରୁ ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆଦେଶ XLIର ନିୟମ, ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ, ଅପିଲୀୟ ଫଏସଲାରୁ ଆବେଦନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ । "ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ" କିମ୍ବା "ଯେତେଦୂର" ଭଳି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ସେତିକି' କିମ୍ବା 'ସେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ' କିମ୍ବା 'ସେତିକି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ' । ଆଦେଶ XLII ନିୟମ 1 ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦିଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କିଛି ପରିମାଣରେ, ଆଦେଶ XLI ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଆଦେଶ XLII ରେ ଥିବା ଆଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣି କରିବା ସମୟରେ, ଆଦେଶ XLI ରେ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

3. CPCର ଧାରା 100, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯାଇ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତ୍ରୁଟି (ଗୁଡ଼ିକ)ର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଏହାର ସହାୟତା ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରେ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତମାଦି ରହିଥାଏ । CPCର ଧାରା 100 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉଭୟ 'ସମକାଳୀନ ଫଳାଫଳ' କିମ୍ବା 'ବହୁମୁଖୀ ଫଳାଫଳ' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । CPCର ଧାରା 100ର ଉପଧାରା (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯିବ ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ଯେ ଏହି ମାମଲା 'ଆଇନର ଏକ ସାରବାନ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଜଡିତ' । ତେଣୁ, CPCର ଧାରା 100 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନକୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ, ଏହା ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର 'ସମକାଳୀନ ଫଳାଫଳ' କିମ୍ବା 'ବହୁମୁଖୀ ଫଳାଫଳ' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ । ଏହା କହିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ ଯେତେବେଳେ ତଥ୍ୟର କୌଣସି ସମକାଳୀନ ଫଳାଫଳକୁ ଆବେଦନ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ହକଦାର ଯେ ଏହା ଆଇନରେ ଖରାପ କାରଣ ଏହା ଲିଖିତ କଥନ ବ୍ୟତିରେକ ଅଭିବଚନ ଥିଲା, କିମ୍ବା ଏହା କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଆଧାରିତ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ଦସ୍ତାବିଜ ସାକ୍ଷ୍ୟର ଭୁଲ ପଠନରୁ ଆଧାରିତ ଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଲିଖିତ ହୋଇଥିଲା କିମ୍ବା ନିଷ୍ପତ୍ତିଟି ଏପରି ଏକ ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କୌଣସି ବିଚାରପତି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପହଞ୍ଚି ପାରି ନଥିଲେ । ଆବେଦନ ଶୁଣିବା ପରେ, ଥରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ ଯେ ଆବେଦନରେ ଆଇନର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ତାଙ୍କୁ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ।

4. ଯଦି ଆବେଦନରେ ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ନଥାଏ, ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ଆବେଦନ ଖାରଜ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନାହିଁ । ତେବେ, ଆବେଦନରେ ଆଇନର କୌଣସି ସାରବାନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଡିବ । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କାରଣ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହା ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ପକ୍ଷକୁ ତାଙ୍କ

ଉପସ୍ଥାପନ କାହିଁକି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଗ୍ରହଣ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ସଚେତନ ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ନଦେଇ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୂଳରୁ ଖାରଜ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଶଙ୍କର ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଭ୍ୟଙ୍କର ବନାମ କ୍ରିଷ୍ଣାଜୀ ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ ବାପଟ **(1969) 2 SCC 74 : [1970] 1 SCR 322;** ସୁରତ ସିଂହ (ମୃତ) ବନାମ ସିରି ଭଗବାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ **(2018) 4 SCC 562 : [2018] 1 SCR 1063** - **ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।**

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ଉଲ୍ଲେଖ

[1970] 1 SCR 322	**ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ଉପରେ**
[2018] 1 SCR 1063	**ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ଉପରେ**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7109/2021 ।

R.S.A. ସଂଖ୍ୟା 403/2017ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକର ତା 31.07.2019 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଜଗଜିତ୍ ସିଂ ଛାବ୍ରା, ସକ୍ଷମ ମାହେଶ୍ୱରୀ ଅଧିବକ୍ତାଗଣ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ରତ୍ୱିକ ପଣ୍ଡା, ସୁଶ୍ରୀ ନିଖାର ବେରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ଅଂଶୁ ମଲିକ ଅଧିବକ୍ତାଗଣ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏସ୍. ଅବଦୁଲ ନାଜିରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

1. ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. ନିୟମିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 403/2017ରେ କଟକରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 31.07.2019 ରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ପସନ୍ଦ କରାଯାଇଛି ଯେଉଁଥିରେ ରାଉରକେଲାର ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା RFA ସଂଖ୍ୟା 15/2015, ତା 04.08.2017 ରିଖରେ ରାୟ ପାରିତ ହୋଇଥିବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ମୂଳରୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

3. ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ବରିଷ୍ଠ ବିଭାଗ, ରାଉରକେଲାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 15/2009ରେ ସ୍ୱର୍ଗତ ଏମଡି. ମୁକିମ, ବିଚାର ସମୟରେ ଯାହାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା, ସେ ବାଦୀ ଥିଲେ ଏବଂ ହସମତ ଅଲ୍ଲୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀ ତା 31.03.2003 ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଦୀଙ୍କ ଭଡ଼ାଟିଆ ଥିଲେ, ଏହି ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା ଅନୁସୂଚିତ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କିଛି ପ୍ରତିକାର

ପାଇଁ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ବିଚାର ପରେ, ତା 21.07.2015 ରିଖରେ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ମକଦ୍ଦମାର ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ମକଦ୍ଦମା ଦୋକାନର ଖାଲି ଦଖଲ ବାଦୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

4. ପ୍ରତିବାଦୀ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଉକ୍ତ ରାୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତା 04.08.2017 ରିଖରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନରେ ଜଡିତ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲାର ଅନ୍ୟ ତଥ୍ୟ ମୂଳକ ଛାଞ୍ଚ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ।

5. ପ୍ରତିବାଦୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିୟମିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ମୂଳରୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

R.S.A. ସଂଖ୍ୟା 403/2017

ଆଦେଶର କ୍ରମାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଆଦେଶର ତାରିଖ	ସ୍ୱାକ୍ଷର ସହିତ ଆଦେଶ	ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ (ଯଦି କିଛି ଥାଏ) ସମ୍ପର୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଟିପ୍ପଣୀ
9	31.07.2019	ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ରଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲୁ, ଯିଏ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଥିଲେ । ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏବଂ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି । ସ୍ୱା/-	

6. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହି ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହା କୌଣସି କାରଣ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ ନୁହେଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ଆଇନରେ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦୋଷପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ ନିବେଦନ କରନ୍ତି ଯେ ଏହି ଆବେଦନ ମୂଳ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ଏହି ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି

କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ *ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୂଳରୁ* ଖାରଜ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ।

7. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶର ସମର୍ଥନ କରିଛନ୍ତି ।

8. ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବିଚାର ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, CPCର ଧାରା 100 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୂଳରୁ ଖାରଜ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ କି ?

9. CPCର ଧାରା 100 ନିମ୍ନମତେ ପଢାଯାଏ:

"100. ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ । —(1) ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ସଂହିତାର ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶରେ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟଥା ସଂରକ୍ଷିତ ଏକ ଆବେଦନ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧସ୍ତନ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନରେ ପାରିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଫଏସଲାରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରହିବ, ଯଦି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

(2) ଏକ ତରଫା ଭାବେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଅପିଲୀୟ ଫଏସଲାରୁ ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ରହିପାରେ ।

(3) ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନର ସ୍ମାରକ ପତ୍ର ଆବେଦନରେ ଜଡିତ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବ ।

(4) ଯେଉଁଠାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ମାମଲାରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡିତ ଅଛି, ତେବେ ସେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

(5) ଏହିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ହେବ ଏବଂ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ :

ପରନ୍ତୁ, ଏହି ଉପଧାରାରେ ଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ, ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ହୋଇନଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମୂଳ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଆବେଦନର ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତାକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେବ କିମ୍ବା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରିବ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯଦି ଏହା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଯେ ମାମଲାଟି ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ।

10. CPCର ଆଦେଶ XLIIର ନିୟମ 1 ରୁ 3 ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଦାନ କରେ :

"ଆଦେଶ XLII

ଅପିଲୀୟ ଫଏସଲାରୁ ଆବେଦନଗୁଡିକ

1. **ପ୍ରକ୍ରିୟା । -** ଆଦେଶ XLIର ନିୟମ, ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ, ଅପିଲୀୟ ଫଏସଲାରୁ ଆବେଦନ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବ ।

2. **ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଅପିଲର ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କ୍ଷମତା । -** ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଆଦେଶ XLI ର ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା 100 ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ, ଏବଂ ଏପରି କରିବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ଯେ ଏହିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି କରାଯିବ ଏବଂ ଧାରା 100ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନୁମତି ବିନା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଧାରରେ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ ନାହିଁ ।

3. **ଆଦେଶ XLIର ନିୟମ 14ର ପ୍ରୟୋଗ । -** ଏକ ଅପିଲୀୟ ଫଏସଲା କିମ୍ବା ଆଦେଶରୁ ଏକ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଆଦେଶ XLIର ନିୟମ 14ର ଉପ-ନିୟମ (4) ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ପ୍ରଥମ ନଜିର ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ, ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ ଯେଉଁଥିରେ ମୂଳ ଫଏସଲା କିମ୍ବା ଆବେଦନରୁ ଆବେଦନକୁ ପସନ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା ।

11. ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରୁ, ବିଶେଷ କରି CPCର ଧାରା 100ର ଉପ-ଧାରା (5)ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ କେବଳ ଏହାର ଉପ-ଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଏକ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି କରାଯିବ । 'ଆବେଦନ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି CPCରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ବ୍ଲାକ୍'ସ୍ ଲ ଡିକସନାରୀ (7ମ ସଂସ୍କରଣ) ଏକ ଆବେଦନକୁ " ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆଣି ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ" ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛି । ଏକ ଆବେଦନ ହେଉଛି, ଆବେଦନ ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ତ୍ରୁଟି (ଗୁଡ଼ିକ)କୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଏକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ନ୍ୟାୟିକ ପରୀକ୍ଷା । ନ୍ୟାୟିକ ସ୍ତରର ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ତ୍ରୁଟି

କରନ୍ତି ବୋଲି ସ୍ୱୀକୃତି କାରଣରୁ ଏକ ଆବେଦନରେ ଆଇନ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରେ । **ଶଙ୍କର ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଭ୍ୟଙ୍କର ବନାମ କ୍ରିଷ୍ଣାଜୀ ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ ବାପଟ[1]ରେ** ଏହା ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା :

> "5 ...... ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1761, ଖଣ୍ଡ 2, *ସମ୍ବିଧାନ କାହାଣୀ* (ଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରର) ଉପରେ ବୃତ୍ତାନ୍ତର ଜଣାଶୁଣା କାର୍ଯ୍ୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତାର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ମାନଦଣ୍ଡ ହେଉଛି ଏହା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାପିତ ଏକ କାରଣରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସଂଶୋଧନ କରେ ଏବଂ ସେହି କାରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ । ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ବିଭିନ୍ନ ରୂପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ, ଯେକୌଣସି ରୂପରେ ଯେଉଁଥିରେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ବାଛିପାରନ୍ତି । ଅତି କମରେ ଯାହା ଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଜଣାଶୁଣା, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1762 ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର ସବୁଠାରୁ ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତିଗୁଡିକ ହେଉଛି ତ୍ରୁଟିର ରିଟ ଦ୍ୱାରା, କିମ୍ବା ଏକ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା, କିମ୍ବା ଏକ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରୁ କିଛି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଏକ ମକଦ୍ଦମାର ଅପସାରଣର । ଏକ ଆବେଦନ ହେଉଛି ଦେୱାନୀ ଆଇନର ଉତ୍ପତ୍ତିର ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଏକ କାରଣକୁ ଅପସାରଣ କରେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ତଥ୍ୟ ତଥା ଆଇନକୁ ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ବିଷୟ କରାଏ ....।"

12. CPCର ଆଦେଶ XLIIରେ ଅପିଲୀୟ ଫଇସଲାରୁ ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆଦେଶ XLIର ନିୟମ, **ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ**, ଅପିଲୀୟ ଫଇସଲାରୁ ଆବେଦନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ । "ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ" କିମ୍ବା "ଯେତେଦୂର" ଭଳି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଯେତିକି' କିମ୍ବା 'ଯେତିକି ପରିମାଣରେ' କିମ୍ବା 'ସେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ' । ଆଦେଶ XLII ନିୟମ 1 ଅନୁଯାୟୀ, ଆଦେଶ XLI ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, ଯଦିଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କିଛି ପରିମାଣରେ । ଆଦେଶ XLII ରେ ଥିବା ଆଦେଶନାମାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣି କରିବା ସମୟରେ, ଆଦେଶ XLIରେ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

13. CPCର ଧାରା 100 ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯାଇ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତ୍ରୁଟି (ଗୁଡ଼ିକ) ର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଏହାର ସହାୟତା ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରେ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତମାଦି ଥାଏ । CPCର ଧାରା 100 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉଭୟ 'ସମକାଳୀନ ଫଳାଫଳ' କିମ୍ବା 'ବହୁମୁଖୀ ଫଳାଫଳ' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । CPCର ଧାରା 100ର ଉପ-ଧାରା (1)ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ 'ମୂଳ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି' । ତେଣୁ, CPCର ଧାରା 100 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ, ଏହା ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର 'ସମକାଳୀନ ଫଳାଫଳ' କିମ୍ବା 'ବହୁମୁଖୀ ଫଳାଫଳ' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ । ଏହା କହିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ ଯେତେବେଳେ ତଥ୍ୟର କୌଣସି ସମକାଳୀନ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଆବେଦନ

[1] 1969 (2) SCC74

କରାଯାଏ, ଆବେଦନକାରୀ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ହକଦାର ଯେ ଏହା ଆଇନରେ ଖରାପ କାରଣ ଏହା ଅଭିବଚନଗୁଡ଼ିକର *ସୁଯୋଗ ବ୍ୟତିରେକ* ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା ଏହା କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଆଧାରିତ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ସାରବାନ ଦସ୍ତାବିଜ ସାକ୍ଷ୍ୟର ଭୁଲ ପଠନ ଆଧାରିତ ଥିଲା କିମ୍ବା ଏହା ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ନିଷ୍ପତ୍ତିଟି ଏପରି ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କୌଣସି ବିଚାରପତି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପହଞ୍ଚି ପାରି ନଥିଲେ । ଆବେଦନ ଶୁଣିବା ପରେ, ଥରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ ଯେ ଆବେଦନଟି ମୂଳ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, ତାଙ୍କୁ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ।

14. ଯଦି ଆବେଦନରେ କୌଣସି ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ନଥାଏ, ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ଆବେଦନ ଖାରଜ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନାହିଁ । ତେବେ, ଆବେଦନରେ କୌଣସି ସାରବାନ ଆଇନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଡିବ । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କାରଣ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏହା ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ପକ୍ଷକୁ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନ କାହିଁକି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଗ୍ରହଣ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ସଚେତନ ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆମ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ନଦେଇ *ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୂଳରୁ* ଖାରଜ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

15. **ସୁରତ ସିଂହ (ମୃତ) ବନାମ ସିରି ଭଗବାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ**[2] ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ ନକରି ଖାରଜ କରିବା ପାଇଁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା :

> "29. ଧାରା 100ର ଯୋଜନା ହେଉଛି ଯେ ଥରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ ଆବେଦନ ଏକ ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, ଏହିପରି ପ୍ରଶ୍ନ ଧାରା 100 ର ଉପ-ଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରଶ୍ନର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଉପ-ଧାରା (5) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସାରେ ଆବେଦନର *ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି* ନେବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ତେଣୁ, ଉପ-ଧାରା (4) ଏବଂ (5) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଉଭୟ ଆବଶ୍ୟକତା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଏବଂ ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ ଏହାକୁ ଅନୁପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବାସ୍ତବରେ, ଉପରୋକ୍ତ ଭାବେ, ଉପ-ଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପରେ ହିଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା *ଶେଷରେ* ଉପୁଜି ହୋଇଥାଏ । ଏକ ମାମଲା ହୋଇପାରେ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଏପରି ମାମଲାଗୁଡିକ ଅଛି ଯେଉଁଠାରେ ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ

[2] (2018) 4 SCC 562

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇପାରିବ । ତେବେ, ଏହା କେବଳ ଉପ-ଧାରା (5) ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

30. ଯଦି, ତଥାପି, ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ତେବେ ଉପଧାରା (4) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନ କୌଣସି ସାରବାନ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଖାରଜ ଆଦେଶରେ ତଥ୍ୟ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ବିନା ଏପରି ଆବେଦନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୂଳରୁ ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ । ଏହା କହିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ *ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୂଳରୁ* ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପାଇଁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସମର୍ଥନରେ କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

16. ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ନାହାଁନ୍ତି, ତେଣୁ ଆଦେଶ ବାତିଲ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ଆବେଦନ ସଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 31.07.2019 ରିଖର ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଅନୁସାରେ ନୂତନ ସମାଧାନ ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଅଙ୍କିତ ଜ୍ଞାନ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ , ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।